

ALMINDELIGE BETINGELSER FOR LEVERING OG MONTERING AF MEKANISKE, ELEKTRISKE OG ELEKTRONISKE PRODUKTER

Bruxelles, januar 2014

ANVENDELSE

- Disse Almindelige Betingelser finder anvendelse, såfremt parterne Skriftligt eller på anden måde har indgået aftale herom. Enhver ændring eller afvigelse fra disse skal aftales Skriftligt.

DEFINITIONER

- I disse Almindelige Betingelser har følgende udtryk den her angivne betydning:

- **"Aftalen"**: Parternes Skriftlige aftale om levering og udførelse af Leverancen med samtlige bilag herunder Skriftligt aftalte ændringer og tillæg til disse dokumenter;

- **"Kontraktsummen"**: Den betaling, der skal erlægges for Leverancen. Såfremt montering skal ske efter regning, og monteringsarbejdet ikke er blevet fuldført, fastlægges Kontraktsummen i punkterne 21, 43, 44 og 51 som prisen for Materiellet med tillæg af 10 pct. eller med den procentsats, som parterne må have aftalt;

- **"Grov Uagtsomhed"**: En handling eller undladelse, som indebærer enten en manglende hensyntagen til alvorlige følger, hvis indtræden en samvittighedsfuld aftalepart normalt burde have forudset, eller en bevidst tilsidesættelse af følgerne af en sådan handling eller undladelse;

- **"Skriftlig"**: Kommunikation ved dokumenter underskrevet af parterne, eller ved brev, fax, elektronisk post og andre måder, som parterne har aftalt;

- **"Materiellet"**: Alt maskineri, apparatur, materialer, genstande, dokumentation, software og andre produkter, som skal leveres af Leverandøren i henhold til Aftalen;

- **"Monteringsstedet"**: Det sted, hvor Materiellet skal monteres, samt tilgrænsende arealer, der er nødvendige for losning, oplagring og intern transport af Materiellet og monteringsudstyr;

- **"Leverancen"**: Materiellet, montering af Materiellet samt alt øvrigt arbejde, der skal udføres af Leverandøren i henhold til Aftalen. Såfremt Leverancen i henhold til Aftalen skal overtages i selvstændige dele, som forudsættes anvendt uafhængigt af hinanden, skal disse betingelser anvendes på hver del for sig. Med Leverancen menes derfor i sådanne tilfælde den enkelte del.

PRODUKTINFORMATION

- Alle oplysninger i produktinformation og prislistes er kun bindende i det omfang, Aftalen Skriftligt og udtrykkeligt henviser til dem.

TEGNINGER OG TEKNISK INFORMATION

- Alle tegninger og tekniske dokumenter vedrørende Leverancen, som før eller efter Aftalens indgåelse overlades fra den ene part til den anden, forbliver den overladende parts ejendom.

Tegninger, tekniske dokumenter eller anden teknisk information, som er modtaget af en part, kan ikke uden samtykke fra den anden part anvendes til andet end det, der var formålet med overladelsen. De må ikke uden samtykke fra den overladende part kopieres, reproduceres, overgives til eller på anden måde bringes til tredjemands kundskab.

- Leverandøren skal senest ved overtagelsen vederlagsfrit overlade den information og de tegninger, som er nødvendige for, at Køberen skal kunne udføre igangsætning, drift og vedligeholdelse af Leverancen. Sådant information og sådanne tegninger skal stilles til rådighed i det antal, som er aftalt eller mindst i et eksemplar af hver. Leverandøren har ikke pligt til at udlevere tegninger eller beskrivelser, som ligger til grund for fremstillingen af Materiellet eller reservedele.

PRØVER FØR LEVERING

- Såfremt det er aftalt, at der skal udføres prøver af Materiellet inden levering, skal prøverne – med mindre andet er aftalt – udføres på det sted, hvor Materiellet fremstilles og inden for normal arbejdstid.

Hvis de tekniske krav til prøverne ikke er angivet i Aftalen, skal disse udføres i overensstemmelse med sædvanlig praksis i den pågældende industribranche i det land, hvori fremstillingen finder sted.

- Leverandøren skal Skriftligt give Køberen sådant varsel om prøverne, at Køberen kan være repræsenteret ved prøverne. Hvis Køberen ikke er repræsenteret, skal prøveprotokollen sendes til Køberen, og skal accepteres som værende korrekt.

- Hvis prøverne viser, at Materiellet ikke er kontraktmæssigt, skal Leverandøren uden ugrundet ophold afhjælpe alle afvigelser for at bringe Materiellet i kontraktmæssig stand. På Køberens forlangende skal nye prøver derefter udføres, medmindre afvigelserne var ubetydelige.

- Leverandøren bærer alle omkostninger ved prøver af Materiellet før levering. Køberen bærer dog alle rejse- og opholdsomkostninger for sine repræsentanter i forbindelse med sådanne prøver.

FORBEREDENDE ARBEJDER OG ARBEJDSFORHOLD

10. Leverandøren skal i god tid tilvejebringe tegninger, som viser, hvordan Materiellet skal monteres samt alle oplysninger, som er nødvendige for udførelse af egnede fundamenter, for tilvejebringelse af adgang for Materiellet og nødvendigt udstyr til Monteringsstedet og for etableringen af alle nødvendige forbindelser til Leverancen.

11. Køberen skal i god tid udføre forberedende arbejder for at sikre, at forudsætningerne, som er nødvendige for montering af Materiellet og korrekt drift af Leverancen, er opfyldt. Dette gælder ikke for forberedende arbejder, som i henhold til Aftalen skal udføres af Leverandøren.

12. Køberen skal udføre de i punkt 11 angivne forberedende arbejder i overensstemmelse med de tegninger og oplysninger, som Leverandøren har tilvejebragt i henhold til punkt 10. Under alle omstændigheder skal Køberen sikre sig, at fundamenterne er bæredygtige. Hvis Køberen er ansvarlig for transport af Materiellet til Monteringsstedet, skal han sikre sig, at Materiellet er på Monteringsstedet før den aftalte startdato for monteringsarbejdet.

13. Hvis Leverandøren opdager en fejl eller en udeladelse i de i punkt 10 angivne tegninger og oplysninger, eller han Skriftligt bliver gjort opmærksom herpå inden udløbet af den i punkt 59 angivne tidsperiode, skal omkostningerne for nødvendigt afhjælpende arbejde bæres af Leverandøren.

14. Køberen skal sikre sig at:

a) Leverandørens personel kan påbegynde arbejdet i overensstemmelse med den aftalte tidsplan og kan udføre arbejdet inden for normal arbejdstid. Forudsat at Køberen i rimelig tid er blevet informeret Skriftligt herom, kan arbejdet udføres uden for normal arbejdstid i det omfang Leverandøren finder dette nødvendigt;

b) han, i god tid før monteringen påbegyndes, Skriftligt har informeret Leverandøren om alle relevante sikkerhedsforskrifter, som gælder på Monteringsstedet. Monteringen ikke udføres i et sundhedsskadeligt eller farligt miljø. Alle nødvendige sikkerhedsforanstaltninger er iværksat, før monteringen påbegyndes, og at disse opretholdes;

c) Leverandørens personel kan opnå tilfredsstillende kost og logi i nærheden af Monteringsstedet og har adgang til internationalt acceptable faciliteter vedrørende hygiejne og helbredsfraglig behandling;

d) Leverandøren rettidigt og omkostningsfrit får adgang til nødvendige kraner, løfteudstyr og udstyr for transport på Monteringsstedet, hjælpeværktøj, maskiner, materialer og fornødenheder (herunder brændstof, olie, smøremidler og andre materialer, gas, vand, elektricitet, damp, trykluft, varme, lys osv.) såvel som til Køberens på Monteringsstedet beroende test- og måleudstyr. Leverandøren skal Skriftligt specificere sine behov vedrørende sådanne kraner, løfteudstyr, test- og måleudstyr samt transportudstyr for transport på Monteringsstedet senest en måned før den aftalte startdato for monteringsarbejdet;

e) Leverandøren omkostningsfrit har adgang til egnede kontorer på Monteringsstedet udstyret med telefon og adgang til internet;

f) Leverandøren omkostningsfrit har adgang til nødvendige lagerrum, som er egnede til at beskytte mod tyveri af og skade på Materiellet, værktøjer og monteringsudstyr samt personlige ejendele tilhørende Leverandørens personel;

g) adgangsvejene til Monteringsstedet er egnede til den fornødne transport af Materiellet og Leverandørens udstyr.

15. På Leverandørens i god tid fremsatte begæring skal Køberen for egen regning stille sådan arbejdskraft og operatører, som enten er specificeret i Aftalen eller som rimeligt kan kræves under hensyn til Aftalens formål til rådighed for Leverandøren. De personer, som Køberen stiller til rådighed i henhold til dette punkt, skal medbringe egne værktøjer. Leverandøren er ikke ansvarlig for sådan arbejdskraft, som Køberen stiller til rådighed, eller for sådanne personers handlinger eller undladelser.

16. Såfremt Leverandøren fremsætter begæring herom, skal Køberen bistå med al den assistance, som er nødvendig for import og reeksport af Leverandørens udstyr og værktøjer, herunder assistance med toldformaliteter. Selve assistancen stilles omkostningsfrit til rådighed for Leverandøren.

17. Køberen skal give al nødvendig assistance for at sikre, at Leverandørens personel i god tid opnår visa og officielle indrejse- udrejse- og arbejdstilladelser og (om nødvendigt) skatteattester, som påkræves i Køberens land, såvel som adgang til Monteringsstedet. Selve assistancen stilles omkostningsfrit til rådighed for Leverandøren.

18. Parterne skal, senest når Leverandøren meddeler, at Materiellet er klar til afsendelse fra fremstillingsstedet, Skriftligt udnævne hver sin repræsentant, der skal repræsentere dem under arbejdet på Monteringsstedet.

Repræsentanterne skal i arbejdstiden være til stede på eller i nærheden af Monteringsstedet. Medmindre andet fremgår af Aftalen, skal de have fuldmagt til at handle på deres respektive parter vegne i alle spørgsmål, som angår monteringsarbejdet. Hvor det i disse Almindelige Betingelser er anført, at der skal gives en Skriftlig meddelelse, er vedkommende repræsentant altid bemyndiget til at modtage meddelelsen på sin parts vegne.

KØBERENS FORSINKELSE

19. Såfremt Køberen forudser, at han ikke i rette tid vil kunne opfylde sine forpligtelser, der er nødvendige for, at installationen skal kunne udføres, herunder hans forpligtelser i henhold til punkterne 11, 12 og 14-17, skal han straks give Leverandøren Skriftlig meddelelse herom og samtidig angive årsagen samt så vidt muligt det tidspunkt, hvor han vil kunne opfylde sine forpligtelser.

20. Såfremt Køberen ikke i rette tid og på korrekt vis opfylder sine forpligtelser, der er nødvendige for, at installationen skal kunne udføres, herunder hans forpligtelser i henhold til punkterne 11, 12 og 14-17, skal følgende gælde uafhængigt af Leverandørens rettigheder i henhold til punkt 21:

a) Leverandøren kan efter eget valg selv opfylde eller lade tredjemand opfylde Køberens forpligtelser, eller på anden vis iværksætte sådanne tiltag, som under hensyn til omstændighederne

er rimelige for at undgå eller mindske følgerne af Køberens misligholdelse.

b) Leverandøren kan helt eller delvist afbryde sin opfyldelse af Aftalen. Han skal straks give Køberen Skriftlig meddelelse om sådan afbrydelse.

c) Hvis Materiellet endnu ikke er leveret til Monteringsstedet, skal Leverandøren sørge for oplagring af Materiellet på Køberens risiko. Leverandøren skal også på Køberens begæring forsikre Materiellet.

d) Køberen har pligt til at betale hver del af Kontraktsummen, som ville være forfaldet til betaling, såfremt forsinkelsen ikke var indtruffet.

e) Køberen skal godtgøre Leverandøren for omkostninger, som ikke dækkes af punkterne 47 eller 48, som Leverandøren på rimelig vis har pådraget sig som følge af foranstaltninger i henhold til a), b) eller c) i dette punkt.

21. Hvis overtagelsen forhindres af sådan misligholdelse fra Køberens side, som fremgår af punkt 20, og dette ikke skyldes nogen omstændighed, som nævnes i punkt 73, kan Leverandøren tillige gennem Skriftlig meddelelse kræve, at Køberen bringer sin misligholdelse til ophør inden for en sidste rimelig frist.

Hvis Køberen af nogen årsag, som ikke kan henføres til Leverandøren, undlader at bringe sin misligholdelse til ophør inden for fristen, kan Leverandøren ved Skriftlig meddelelse hæve Aftalen helt eller delvist. Leverandøren har da ret til erstatning for den skade, som Køberens misligholdelse har påført ham, herunder tab for følgeskader og indirekte tab. Erstatningen kan ikke overstige den del af Kontraktsummen, der dækker den del af Leverancen, som ophævelsen omfatter.

LOKALE LOVE OG BESTEMMELSER

22. Leverandøren er ansvarlig for, at Leverancen er i overensstemmelse med alle love, bestemmelser og regler, som gælder for Leverancen. Køberen er på Leverandørens begæring forpligtet til skriftligt at tilvejebringe relevante oplysninger om sådanne love, bestemmelser og regler.

23. Leverandøren skal udføre alle sådanne ændringsarbejder, der nødvendiggøres af mellem tilbudsdagen og overtagelsen gennemførte ændringer i de love, bestemmelser eller regler, der er omtalt i punkt 22. Det samme gælder ved ændringer i den almindeligt accepterede fortolkning af sådanne love, bestemmelser og regler. Køberen er ansvarlig for ekstraomkostninger og for andre konsekvenser, som følger af sådanne ændringer og ændringsarbejder.

24. Hvis parterne ikke kan nå til enighed om ekstraomkostningerne og andre konsekvenser af ændringer i de love, bestemmelser og regler, der er omtalt i punkt 22, skal Leverandøren udføre alle ændringsarbejder efter regning.

ÆNDRINGER

25. Køberen kan, indtil overtagelsen af Leverancen har fundet sted, med de begrænsninger som er angivet i punkt 29, kræve ændringer i Leverancens omfang, konstruktion og udførelse. Leverandøren kan Skriftligt foreslå sådanne ændringer.

26. Krav om ændringer skal fremsættes Skriftligt over for Leverandøren og skal indeholde en nøjagtig beskrivelse af ændringen.

27. Leverandøren skal, så snart som muligt efter at han har modtaget et krav om en ændring eller selv har fremsat et forslag til en ændring, give Køberen Skriftlig meddelelse om, hvorvidt og i givet fald hvorledes ændringen kan udføres, samt om ændringens indvirkning på Kontraktsummen, tidspunktet for overtagelse og øvrige aftalebetingelser.

Leverandøren skal også give sådan meddelelse, når ændringer er nødvendiggjort af sådanne ændringer i love, bestemmelser og regler, som er anført i punkt 22.

28. Hvis overtagelsen forsinkes som følge af uenighed mellem parterne om konsekvenserne af ændringer, skal Køberen betale enhver del af Kontraktsummen, som ville være forfaldet, såfremt overtagelsen ikke var blevet forsinket.

29. Udover det i punkt 23 foreskrevne har Leverandøren ikke pligt til at udføre ændringer, som Køberen kræver, før parterne kommer til enighed om, hvordan ændringerne vil påvirke Kontraktsummen, tidspunktet for overtagelse og øvrige aftalebetingelser.

RISIKOOVERGANG

30. Risikoen for tab af eller skade på Materiellet overgår til Køberen i overensstemmelse med den aftalte leveringsklausul, som skal fortolkes i henhold til de ved Aftalens indgåelse gældende INCOTERMS®. Er ingen leveringsklausul særskilt aftalt, skal levering af Materiellet ske Free Carrier (FCA) på det af Leverandøren angivne sted.

Enhver risiko for tab af eller skade på Leverancen, som ikke dækkes af første stykke i dette punkt, skal overgå til Køberen ved overtagelsen af Leverancen.

Ethvert tab af eller enhver skade på Materiellet eller Leverancen, efter at risikoen er overgået til Køberen, sker på Køberens risiko, medmindre sådant tab eller sådan skade skyldes Leverandørens uagtsomhed.

OVERTAGELSESPRØVER

31. Når monteringen er fuldført, skal der, medmindre andet er aftalt, gennemføres overtagelsesprøver for at afgøre, om Leverancen er sådan, som den i henhold til Aftalen skal være ved overtagelsen.

Leverandøren skal Skriftligt meddele Køberen, at Leverancen er klar til overtagelse. Han skal i meddelelsen fastsætte en dato for gennemførelse af overtagelsesprøver, som giver Køberen tilstrækkelig tid til at forberede sig og mulighed for at være repræsenteret ved disse prøver.

Køberen skal bære alle omkostninger ved overtagelsesprøver. Leverandøren skal dog bære alle omkostninger, som kan henføres til hans personel og hans øvrige repræsentanter.

32. Køberen skal uden omkostninger for Leverandøren sørge for kraft, smøremidler, vand, brændstof, råvarer og andre materialer, som er nødvendige for gennemførelsen af overtagelsesprøverne

og for endelige justeringer i forbindelse med forberedelsen af disse prøver. Han skal også uden omkostninger for Leverandøren installere det udstyr og stille den arbejdskraft eller anden assistance til disposition, som er nødvendig for gennemførelsen af overtagelsesprøverne.

33. Hvis Køberen, efter at han har modtaget Leverandørens meddelelse i henhold til punkt 31, undlader at opfylde sine forpligtelser i henhold til punkt 32 eller på anden vis forhindrer gennemførelsen af overtagelsesprøverne, skal prøverne anses for tilfredsstillende gennemført ved den i Leverandørens meddelelse angivne startdato for overtagelsesprøver.
34. Overtagelsesprøverne skal gennemføres inden for normal arbejdstid. Hvis de tekniske krav ikke er specificeret i Aftalen, skal prøverne gennemføres i overensstemmelse med almindelig praksis i pågældende branche i Køberens land.
35. Leverandøren skal føre protokol over overtagelsesprøverne. Protokollen skal sendes til Køberen. Hvis Køberen ikke har været repræsenteret ved overtagelsesprøverne efter at have modtaget meddelelse i henhold til punkt 31, skal protokollen anses som værende korrekt.
36. Såfremt overtagelsesprøverne viser, at Leverancen ikke er i overensstemmelse med Aftalen, skal Leverandøren uden ophold afhjælpe afvigelserne. Hvis Køberen uden ophold kræver det, skal nye prøver gennemføres i overensstemmelse med punkterne 31-35. Dette gælder ikke, såfremt afvigelserne var ubetydelige.

OVERTAGELSE

37. Leverancen skal anses for overtaget:
- a) når overtagelsesprøverne er blevet tilfredsstillende gennemført, eller i henhold til punkt 33 anses for at være blevet tilfredsstillende gennemført, eller
- b) såfremt parterne har aftalt, at der ikke skal gennemføres overtagelsesprøver, når Køberen har modtaget Leverandørens Skriftlige meddelelse om, at Leverancen er færdiggjort forudsat, at Leverancen er i sådan stand, som den i henhold til Aftalen skal være ved overtagelsen.
- Mindre afvigelser, som ikke påvirker Leverancens driftmæssige funktion, skal ikke forhindre overtagelsen.
- Leverandørens forpligtelse til at montere Materiellet på Monteringsstedet er opfyldt, når Leverancen er overtaget i henhold til dette punkt 37, uanset hans forpligtelse til at afhjælpe resterende mindre afvigelser.
38. Før overtagelsen har Køberen ikke ret til at tage Leverancen eller nogen del heraf i brug. Såfremt Køberen gør dette uden Leverandørens Skriftlige samtykke, skal Leverancen anses for at være blevet overtaget. Leverandørens forpligtelse til at gennemføre overtagelsesprøver falder da bort.
39. Så snart Leverancen er blevet overtaget i henhold til punkt 37 eller 38, begynder den i punkt 59 angivne periode at løbe. Køberen skal på Leverandørens Skriftlige begæring udfærdige en attest, som angiver, hvornår Leverancen er blevet overtaget. Hvis

Køberen undlader at udfærdige en attest, skal dette ikke påvirke overtagelsen i henhold til punkterne 37 og 38.

LEVERANDØRENS FORSINKELSE

40. Såfremt parterne i stedet for en bestemt overtagelsesdag har angivet en tidsperiode, inden for hvilken overtagelsen skal finde sted, anses denne tidsperiode for påbegyndt så snart, Aftalen er indgået og alle aftalte forhåndsbetingelser, som påhviler Køberen, er blevet opfyldt, så som officielle formaliteter, betalinger, som skal erlægges ved Aftalens indgåelse og sikkerhedsstillelser.
41. Såfremt Leverandøren kan forudse, at han ikke før eller på overtagelsestidspunktet vil kunne opfylde sine forpligtelser i forbindelse med overtagelsen, skal han straks give Køberen Skriftlig meddelelse herom og samtidig angive årsagen samt så vidt muligt det tidspunkt, hvor overtagelsen forventes at kunne finde sted.
- Undlader Leverandøren at give en sådan meddelelse, har Køberen ret til erstatning for de meromkostninger, som han påføres, og som han kunne have undgået, såfremt han havde modtaget sådan meddelelse.
42. Leverandøren har ret til en forlængelse af tidsfristen for overtagelse, hvis forsinkelse:
- a) skyldes nogen omstændighed, som nævnes i punkt 73, eller
- b) opstår som følge af ændringsarbejder som nævnt i punkt 23, eller
- c) opstår som følge af ændringer som nævnt i punkterne 25-29, eller
- d) opstår som følge af en afbrydelse af Aftalens opfyldelse som nævnt i punkterne 20, 51 og 76, eller
- e) skyldes en handling eller undladelse fra Køberens side eller enhver anden omstændighed, som kan henføres til Køberen.
- Tidsfristen skal forlænges i det omfang, som det efter samtlige omstændigheder er rimeligt. Dette gælder, uanset om årsagen til forsinkelsen indtræffer før eller efter det aftalte tidspunkt for overtagelsen.
43. Hvis Leverancen ikke er færdiggjort på det aftalte tidspunkt for overtagelse, er Køberen berettiget til konventionalbod fra den dag, hvor overtagelsen skulle have fundet sted.
- Konventionalboden udgør 0,5 pct. af Kontraktsummen for hver påbegyndt uges forsinkelse. Konventionalboden kan ikke overstige 7,5 pct. af Kontraktsummen.
- Såfremt kun en del af Leverancen er forsinket, beregnes konventionalboden af den del af Kontraktsummen, der dækker den del af Leverancen, der på grund af forsinkelsen ikke kan tages i brug som forudsat af parterne.
- Konventionalboden forfalder til betaling ved Skriftligt påkrav fra Køberen, dog tidligst når overtagelse har fundet sted, eller Aftalen hæves i henhold til punkt 44.
- Køberen fortaber sin ret til konventionalbod, såfremt han ikke har fremsat Skriftligt krav herom inden seks måneder efter det tidspunkt, hvor overtagelsen skulle have fundet sted.

44. Er forsinkelsen sådan, at Køberen er berettiget til maksimal konventionalbod i henhold til punkt 43 og Leverancen stadig ikke er klar til overtagelse, har Køberen ret til Skriftligt at kræve færdiggørelse af Leverancen inden en sidste rimelig frist, som ikke kan være kortere end en uge.

Hvis Leverandøren ikke færdiggør Leverancen inden for denne sidste frist, og dette ikke skyldes nogen omstændighed, som Køberen er ansvarlig for, kan Køberen ved Skriftlig meddelelse til Leverandøren hæve Aftalen for så vidt angår den del af Leverancen, som på grund af Leverandørens manglende færdiggørelse ikke kan tages i brug som forudsat af parterne.

Hvis Køberen hæver Aftalen, har han ret til erstatning for det tab, han har lidt ved Leverandørens forsinkelse, herunder tab for følgeskader og indirekte tab. Den samlede erstatning – inklusive konventionalbøden, som skal betales i henhold til punkt 43 – kan ikke overstige 15 pct. af den del af Kontraktsummen, der dækker den del af Leverancen, for hvilken Aftalen hæves.

Køberen har desuden ret til, ved Skriftlig meddelelse til Leverandøren, at hæve Aftalen, såfremt det på grund af omstændighederne står klart, at der vil indtræffe en forsinkelse, som i henhold til punkt 43 ville give Køberen ret til maksimal konventionalbod. Ved en sådan ophævelse har Køberen ret til såvel maksimal konventionalbod som erstatning i henhold til tredje stykke i dette punkt 44.

45. Konventionalbod i henhold til punkt 43 og ophævelse af Aftalen med begrænset erstatning i henhold til punkt 44 er de eneste beføjelser, som Køberen kan gøre gældende som følge af Leverandørens forsinkelse. Ethvert andet krav mod Leverandøren på grund af sådan forsinkelse er udelukket, medmindre Leverandøren har gjort sig skyldig i Grov Uagtsomhed.

BETALING

46. Medmindre andet er aftalt, skal betalinger erlægges inden for 30 dage fra fakturadato i henhold til følgende:

a) Når montering udføres efter regning:

- en tredjedel af den aftalte pris for Materiellet ved Aftalens indgåelse,
- en tredjedel, når Leverandøren meddeler Køberen, at Materiellet eller den væsentlige del heraf er leveringsklart fra fabrik, og
- den sidste tredjedel, når Materiellet er ankommet til Monteringsstedet.

Betaling for monteringsarbejdet erlægges efter månedlig faktura.

b) Når montering udføres til fast pris inkluderet i Kontraktsummen:

- 30 pct. af Kontraktsummen ved Aftalens indgåelse,
- 30 pct. når Leverandøren meddeler Køberen, at Materiellet eller den væsentlige del heraf er leveringsklart fra fabrik,
- 30 pct. når Materiellet er ankommet til Monteringsstedet,
- den resterende del af Kontraktsummen ved overtagelsen.

47. Når montering udføres efter regning, skal følgende poster

debiteres separat:

a) alle rejseudgifter for Leverandørens personale samt alle omkostninger for transport af personalets udstyr og personlige effekter (indenfor rimelige grænser) i overensstemmelse med den specificerede rejsemåde og rejseklasse, når disse angives i Aftalen;

b) udgifter til kost og logi og andre opholdsudgifter for Leverandørens personale herunder diæter for hver dags fravær fra hjemstedet inklusive arbejdsfri dage og helligdage. De daglige diæter skal betales også ved uarbejdsdygtighed som følge af sygdom eller ulykkestilfælde;

c) tiden, hvor arbejde er udført, som beregnes med henvisning til antal timer attesteret af Køberen på timesedlerne. Overarbejde og arbejde på søndage, helligdage og om natten debiteres efter særlige satser. Satsene skal være de, som fremgår af Aftalen, eller i mangel af aftale herom de satser, som Leverandøren normalt debiterer. Med mindre andet er aftalt dækker timesatserne normal slitage på Leverandørens værktøj og lette udstyr;

d) tid nødvendig for:

- forberedelse og formaliteter i forbindelse med ud- og hjemrejser for Leverandørens personel,
- ud- og hjemrejser og andre rejser, som personellet er berettiget til ifølge gældende love, bestemmelser eller kollektive overenskomster i Leverandørens land,
- daglige rejser for Leverandørens personel mellem logi og Monteringsstedet, såfremt disse overstiger en halv time i hver retning, og der ikke findes egnet logi nærmere Monteringsstedet,
- ventetid, når arbejdet forhindres af omstændigheder, som Leverandøren ikke er ansvarlig for;

e) udgifter, som Leverandøren pådrager sig ved at stille udstyr til rådighed i overensstemmelse med Aftalen, herunder, såfremt det er aktuelt, betaling for brug af Leverandørens eget tunge udstyr;

f) skatter og afgifter, som skal erlægges af det fakturerede beløb, og som skal betales af Leverandøren i det land, hvor monteringen udføres;

g) omkostninger, som Leverandøren rimeligvis ikke kunne forudse, og som er forårsaget af omstændigheder, som Leverandøren ikke er ansvarlig for;

h) ekstra omkostninger, som skyldes ufravigelige socialretlige regler i Køberens land;

i) omkostninger, udgifter og medgået tid, som skyldes ekstra arbejde, som Leverandøren ikke bærer ansvaret for.

Såfremt disse omkostninger er tidsrelaterede, skal de debiteres i henhold til de satser, som angives i dette punkt 47 c).

48. Når monteringen udføres til fast pris, skal Kontraktsummen anses for at omfatte alle de poster, som nævnes i punkt 47 litra a) – litra e). Posterne nævnt i punkt 47 litra f) – litra i) skal ikke anses for omfattet af Kontraktsummen og skal derfor debiteres separat. Såfremt disse omkostninger er tidsrelaterede, skal de debiteres i henhold til de satser, som angives i punkt 47 litra c).

49. Såfremt monteringen forsinkes som følge af en omstændighed, som Køberen er ansvarlig for, skal Køberen erstatte Leverandøren for alle dennes heraf følgende meromkostninger herunder men ikke begrænset til:

a) ventetid og tid brugt på ekstra rejser;

b) omkostninger og ekstra arbejde som skyldes forsinkelsen, herunder arbejde med nedtagning, sikring og genopsætning af monteringsudstyr;

c) meromkostninger, herunder omkostninger som følge af, at Leverandøren skal beholde sit udstyr længere tid på Monteringsstedet end beregnet;

d) meromkostninger for rejser, kost og logi for Leverandørens personel;

e) meromkostninger til finansiering og forsikring;

f) andre dokumenterede omkostninger, som Leverandøren påføres som følge af ændringer i monteringsarbejdet.

Såfremt disse omkostninger er tidsrelaterede, skal de debiteres i henhold til de satser, som angives i punkt 47 litra c).

50. Uanset hvorledes betaling sker, skal betalingen ikke anses for at have fundet sted, før Leverandørens konto uigenkaldeligt er blevet krediteret med det forfaldne beløb.

51. Betaler Køberen ikke i rette tid, har Leverandøren ret til moranter fra forfaldsdagen og ret til erstatning for sine inddrivelsesomkostninger. Rentesatsen skal være den, som parterne har aftalt. Hvis parterne ikke har aftalt nogen rentesats, gælder den Europæiske Centralbanks refinancieringsrentesats med et tillæg på 8 procentpoint. Erstatningen for inddrivelsesomkostninger skal udgøre 1 pct. af det beløb, for hvilket der skal betales renter som følge af forsinket betaling.

Ved forsinket betaling og når Køberen ikke stiller en aftalt sikkerhed i rette tid, har Leverandøren ret til, efter at have givet Køberen Skriftlig meddelelse herom, at afbryde sin opfyldelse af Aftalen, indtil betaling sker, eller indtil Køberen stiller den aftalte sikkerhed.

Såfremt Køberen ikke efter tre måneder har betalt det forfaldne beløb, har Leverandøren ret til ved Skriftlig meddelelse til Køberen at hæve Aftalen og foruden moranter og inddrivelsesomkostninger i henhold til dette punkt at kræve erstatning for det tab, han har lidt. Erstatningen kan ikke overstige Kontraktsummen.

EJENDOMSFORBEHOLD

52. Materiellet forbliver Leverandørens ejendom, indtil betaling er erlagt fuldt ud, inklusiv betaling for montering af Materiellet, i den udstrækning et sådant ejendomsforbehold er gyldigt i henhold til den relevante lovgivning.

Køberen skal på Leverandørens begæring bistå ham med at træffe nødvendige foranstaltninger til at beskytte Leverandørens ejendomsret til Materiellet.

Ejendomsforbeholdet påvirker ikke risikoovergangen i henhold til punkt 30.

ANSVAR FOR TINGSKADE FØR OVERTAGELSEN

53. Leverandøren er ansvarlig for enhver skade på Leverancen, som opstår, før risikoen er gået over på Køberen. Dette gælder

uanset skadens årsag, medmindre skaden er forårsaget af Køberen, eller af nogen, som han bærer ansvaret for i forbindelse med Aftalens opfyldelse. Selv om Leverandøren ikke er ansvarlig for skade på Leverancen i henhold til dette punkt, kan Køberen kræve, at Leverandøren på Køberens bekostning udbedrer skaden.

54. Leverandøren er alene ansvarlig for skade på Køberens ejendom før overtagelsen af Leverancen, hvis det bevises, at skaden i forbindelse med udførelsen af Leverancen er forvoldt ved uagtsomhed af Leverandøren eller af nogen, som han bærer ansvaret for. Leverandøren er dog ikke i noget tilfælde ansvarlig for driftstab, tabt fortjeneste eller andet konsekvenstab eller indirekte tab.

ANSVAR FOR MANGLER

55. Leverandøren skal i overensstemmelse med punkterne 56-71 afhjælpe alle mangler og afvigelser (herefter benævnt mangler), som beror på fejl i konstruktion, materiale eller fremstilling.

56. Leverandørens ansvar omfatter ikke mangler, forårsaget af materiale, som er tilvejebragt af Køberen, eller af konstruktioner, der er foreskrevet eller specificeret af denne.

57. Leverandørens ansvar omfatter kun mangler, som opstår under de i Aftalen forudsatte arbejdsforhold og under korrekt anvendelse af Leverancen.

58. Leverandørens ansvar omfatter ikke mangler, som skyldes årsager, opstået efter at risikoen er gået over på Køberen, f.eks. mangler, der skyldes mangelfuld vedligeholdelse eller fejlagtig reparation foretaget af Køberen eller ændringer foretaget uden Leverandørens Skriftlige samtykke. Leverandøren er endvidere ikke ansvarlig for normal slitage og forringelse.

59. Leverandørens ansvar er begrænset til mangler i Leverancen, som viser sig inden for en periode af et år fra overtagelsen. Hvis anvendelsen af Leverancen er mere intensiv end aftalt, forkortes denne periode forholdsmæssigt. Hvis overtagelsen er blevet forsinket af omstændigheder, som Køberen er ansvarlig for, skal Leverandørens ansvar for mangler, med undtagelse af det i punkt 60 angivne, ikke udstrækkes til at være gældende udover 18 måneder fra leveringen af Materiellet.

60. Når en mangel i en del af Leverancen er blevet afhjulpet, er Leverandøren ansvarlig for mangler i den reparerede eller udskiftede del i henhold til de samme betingelser, som gælder for den oprindelige Leverance i et tidsrum af et år. For Leverancens øvrige dele forlænges den i punkt 59 nævnte periode kun med det tidsrum og i det omfang, Leverancen ikke har kunnet anvendes som følge af manglen.

61. Køberen skal uden ugrundet ophold ved Skriftlig meddelelse underrette Leverandøren om alle mangler, som viser sig. Sådant underretning skal ikke under nogen omstændigheder foretages senere end to uger efter udløbet af den i punkt 59 nævnte periode eller den i punkt 60 nævnte forlængede periode, når en sådan finder anvendelse.

Meddelelsen skal indeholde en beskrivelse af manglen.

Såfremt Køberen ikke giver Leverandøren Skriftlig meddelelse om en mangel inden for de frister, som er angivet i dette punkts første stykke, fortaber han retten til at få manglen afhjulpet.

Er manglen sådan, at den kan medføre skade, skal Køberen straks underrette Leverandøren Skriftligt. Køberen skal bære risikoen for skader på Leverancen, som opstår som følge af, at en sådan underretning ikke finder sted. Køberen skal iværksætte rimelige foranstaltninger for at begrænse skader og skal i denne henseende følge Leverandørens instruktioner.

62. Efter at have modtaget en meddelelse i henhold til punkt 61, skal Leverandøren i henhold til reglerne i punkterne 55-71 for egen regning afhjælpe manglen uden ugrundet ophold. Afhjælpningen skal foretages på tidspunkter, så Køberens virksomhed ikke forstyrres i unødigt omfang.

Afhjælpningen skal udføres på Monteringsstedet, medmindre Leverandøren under hensyntagen til begge parter interesse finder det mere hensigtsmæssigt, at den mangelfulde del eller Materiellet sendes til ham eller til en af ham udpeget destination.

Når afhjælpningen udføres på Monteringsstedet, gælder punkterne 14-17 og 54 tilsvarende.

Såfremt manglen kan afhjælpes ved udskiftning eller reparation af en mangelfuld del og hvis demontering og montering af delen ikke kræver særlig fagkundskab, kan Leverandøren kræve, at den mangelfulde del sendes til ham eller til en af ham udpeget destination. I et sådant tilfælde er Leverandørens forpligtelse vedrørende manglen opfyldt, når han har leveret en tilbørlig repareret eller udskiftet del til Køberen.

63. Køberen skal for egen regning sørge for fri adgang til Leverancen samt forestå ethvert indgreb i anden udrustning end Leverancen, der er nødvendigt for at kunne afhjælpe manglen.

64. Med mindre andet er aftalt, skal nødvendig transport af Materiellet eller dele deraf til og fra Leverandøren i forbindelse med afhjælpning af mangler, som Leverandøren er ansvarlig for, ske for Leverandørens regning og risiko. Køberen skal følge Leverandørens instruktioner angående sådan transport.

65. Med mindre andet er aftalt, skal Køberen bære alle meromkostninger, som Leverandøren påføres i forbindelse med afhjælpning af manglen og som skyldes, at Leverancen befinder sig på et andet sted end Monteringsstedet.

66. Mangelfulde dele, som er blevet udskiftet, skal stilles til Leverandørens disposition og bliver hans ejendom.

67. Såfremt Køberen har afgivet en sådan meddelelse, som nævnt i punkt 61, og det viser sig, at der ikke foreligger nogen mangel, som Leverandøren bærer ansvaret for, har Leverandøren ret til erstatning for de omkostninger, som meddelelsen har påført ham.

68. Såfremt Leverandøren ikke opfylder sine forpligtelser i henhold til punkt 62, kan Køberen Skriftligt fastsætte en sidste rimelig frist for opfyldelse af Leverandørens forpligtelser, som ikke kan være kortere end en uge.

Hvis Leverandøren ikke opfylder sine forpligtelser inden udløbet af fristen, har Køberen ret til selv at udføre, eller ved en af ham antaget tredjemand at lade udføre, nødvendige reparationer for Leverandørens regning og risiko.

Ved vellykket reparationsarbejde udført af Køberen eller af tredjemand, skal Leverandørens godtgørelse af rimelige omkostninger, som Køberen er blevet påført, udgøre en fuldstændig opfyldelse af Leverandørens forpligtelser som følge af manglen.

69. Hvis afhjælpningen af manglen i henhold til punkt 68 ikke lykkes:

a) har Køberen ret til et forholdsmæssigt afslag i Kontraktsummen under forudsætning af, at afslaget ikke under nogen omstændigheder overstiger 15 pct. af Kontraktsummen, eller, såfremt manglen er så væsentlig, at den i betydeligt omfang begrænser Køberens nytteværdi af Aftalen med hensyn til Leverancen eller en væsentlig del heraf,

b) kan Køberen ved Skriftlig meddelelse til Leverandøren hæve Aftalen for så vidt angår den del af Leverancen, der som følge af manglen ikke kan anvendes på den af parterne forudsatte måde. Køberen har i så fald krav på erstatning for det af ham lidte tab, samt for sine omkostninger og skader; dog højst 15 pct. af den del af Kontraktsummen, der dækker den del af Leverancen, som ophævelsen omfatter.

70. Uanset bestemmelserne i punkterne 55-69 gælder Leverandørens mangelsansvar ikke for nogen del af Leverancen ud over et år fra udløbet af den i punkt 59 nævnte ansvarsperiode, eller fra udløbet af enhver anden ansvarsperiode, som parterne må have aftalt.

71. Leverandøren har intet ansvar for mangler ud over det i punkterne 55-70 foreskrevne. Dette gælder ethvert tab, manglen måtte forårsage, herunder driftstab, tabt fortjeneste og andet indirekte tab. Denne begrænsning i Leverandørens ansvar gælder ikke, hvis han har gjort sig skyldig i Grov Ugtsomhed.

FORDELING AF ANSVAR FOR SKADE FORÅRSAGET AF LEVERANCEN

72. Leverandøren er ikke ansvarlig for tingskade, som Leverancen forårsager efter overtagelsen og mens den er i Køberens besiddelse. Leverandøren er heller ikke ansvarlig for skade på produkter, der er fremstillet af Køberen, eller på produkter, hvori Køberens produkter indgår.

Hvis Leverandøren pålægges ansvar over for tredjemand for sådan tingskade, som beskrives i første stykke, skal Køberen forsvare Leverandøren og holde ham skadesløs.

Hvis tredjemand fremsætter krav om erstatning mod en af parterne for sådan skade, som omhandles i dette punkt, skal denne part straks Skriftligt underrette den anden part herom.

Leverandøren og Køberen er gensidigt forpligtet til at lade sig indstævne ved den domstol eller voldgiftsret, som behandler erstatningskrav, der er rejst mod en af dem på grundlag af skade, som påstås forårsaget af Leverancen. Ansvar mellem Leverandøren og Køberen skal dog afgøres i henhold til punkt 78.

Begrænsningen af Leverandørens ansvar i dette punkts første stykke gælder ikke, såfremt Leverandøren har gjort sig skyldig i Grov Ugtsomhed.

FORCE MAJEURE

73. Hver af parterne har ret til at afbryde opfyldelsen af sine forpligtelser i henhold til Aftalen, i den udstrækning opfyldelsen forhindres eller gøres urimeligt byrdefuld som følge af force majeure, hvorved forstås nogen af følgende omstændigheder: arbejdskonflikt og enhver anden omstændighed, som parterne ikke er herre over, så som brand, krig, omfattende militær mobilisering, oprør, rekvirition, beslaglæggelse, embargo, restriktioner på brugen af drivkraft, valuta- og eksportrestriktioner, epidemier, naturkatastrofer, ekstreme naturfænomener, terrorhandlinger samt mangler ved eller forsinkelse af leverancer fra underleverandører, som skyldes nogen af de i dette punkt nævnte omstændigheder.

En omstændighed, som nævnt i dette punkt, uanset om den indtræffer før eller efter Aftalens indgåelse giver alene en part ret til at afbryde opfyldelsen af sine forpligtelser, såfremt dens indflydelse på Aftalens opfyldelse ikke kunne forudses på tidspunktet for Aftalens indgåelse.

74. Den part, som påberåber sig en force majeure-omstændighed, skal uden ugrundet ophold give den anden part Skriftlig meddelelse om omstændighedens opståen og ophør. Hvis en part undlader at give en sådan meddelelse, har den anden part ret til erstatning for de meromkostninger, denne påføres, og som han kunne have undgået, såfremt han havde modtaget meddelelsen.

Forhindrer force majeure Køberen i at opfylde sine forpligtelser, skal han godtgøre Leverandøren de omkostninger, som denne pådrager sig ved at sikre og beskytte Leverancen.

75. Uanset hvad der i øvrigt følger af disse Almindelige Betingelser, har enhver af parterne ret til at hæve Aftalen ved Skriftlig meddelelse til den anden part, såfremt Aftalens opfyldelse afbrydes i henhold til punkt 73 i mere end seks måneder.

ANTECIPERET MISLIGHOLDELSE

76. Uanset andre bestemmelser i disse Almindelige Betingelser vedrørende afbrydelse af Aftalens opfyldelse har hver part ret til at afbryde opfyldelsen af sine forpligtelser i henhold til Aftalen, hvis det efter omstændighederne klart fremgår, at den anden part ikke kommer til at opfylde sine forpligtelser. Den part, der afbryder opfyldelsen af Aftalen, skal straks give Skriftlig meddelelse herom til den anden part.

KONSEKVENSTAB

77. Medmindre andet fremgår af disse Almindelige Betingelser, skal ingen af parterne over for den anden part være ansvarlig for driftstab, tabt fortjeneste, tabt nytteværdi, tab af forretningsmuligheder eller for nogen anden følgeskade eller noget indirekte tab.

TVISTER OG ANVENDELIG RET

78. Alle tvister i anledning af Aftalen og alt, som har sammenhæng hermed, skal endegyldigt afgøres i henhold til Det Internationale Handelskammers (ICC) regler om voldgift af en eller flere voldgiftsdommere udnævnt i overensstemmelse med disse regler.

79. Aftalen er undergivet den materielle ret i Leverandørens land.